

Fåglar i södra Vätterbygden 2024

Jönköpings Fågelklubb

Adress:

Lyckås 15, 561 92 Huskvarna

Hemsida:

www.jonkopingsfagelklubb.se

Redaktion:

Jan Blomqvist och Björn Merzell

Styrelse

Ordförande:

Ulf Gotthardsson, tel: 070-274 19 48

e-post: ulfgotthardsson@yahoo.se

Sekreterare:

Leif Thörne, tel: 076-803 22 11

e-post: leif.k.thorne@gmail.com

Kassör och medlemsregister:

Jan Blomqvist, tel: 070-645 33 95

e-post: jan.blomqvist68@gmail.com

Övriga:

Olof Karlsson, tel: 070-551 53 87

e-post: ollekarlsson44@gmail.com

Barbro Falk, tel: 070-892 78 11

e-post: falkbarbro53@gmail.com

PerJonas Andersson, tel: 073-679 73 40

perjonasandersson@hotmail.com

Jarl Strömbom, tel: 076-106 46 00

e-post: jarl.strombom@gmail.com

Fredrik Litsgård, tel: 076-175 03 04

e-post: fredrik@ecocom.se

Bild framsida:

Eremitibis, foto Jarl Strömbom

Jönköpings Fågelklubb är en ideell förening med ett övergripande mål att främja kunskapen om fågelfaunan och skyddet av dess livsmiljöer i Södra Vätterbygden. Klubben förverkligar detta genom att:

- anordna sammankomster, exkursioner och kurser,
- verka för att hos allmänheten, väcka och underhålla intresse för fågelfaunan och fåglarnas livsbetingelser,
- arbeta med ornitologiska undersökningar och dokumentation av fågelfaunan,
- bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor,
- sprida information till medlemmar och allmänheten om fåglar och deras livsmiljöer.

Klubbens verksamhetsområde omfattar Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner.

Klubben är ansluten till BirdLife Sverige och samarbetar med Studieförbundet.

Medlemsavgifter:

Ungdom t.o.m. 25 år 100: -

Äldre än 25 år 150: -

Hela familjen 200: -

Medlemsavgiften sätts in på Jönköpings Fågelklubbs bankgirokonto 5253 - 4757. Glöm inte ange avsändare.

Bild baksida:

Berguv, foto Jarl Strömbom

Fåglar i Södra Vätterbygden 2023

Jan Blomqvist

Denna fågelrapport är ett försök att tolka den stora mängd information av observerade fåglar från Södra Vätterbygden som finns i rapportsystemet Artportalen, (www.artportalen.se) i fortsättningen Ap. Totalt för året är ca 60.000 observationer inrapporterade och 3.450 bilder uppladdade för vårt verksamhetsområde (vo) på Ap. Rapporterna fördelas kommunvis på Jönköping 55.700, Habo 3.100 och Mullsjö 800. Fågelrapporten för Jönköpings Fågelklubb omfattar fågellivet i dessa kommuner. Syftet med årsrapporten är att ur detta digra material ge en förenklad fyndbild av fågellivet inom vårt vo. Rapporten är skriven med utgångspunkt från att du som läsare har en viss lokalkännedom. Om någon lokal är obekant kan du gå in på Ap och ta fram observationen, markera sedan lokalnamnet med muspekaren så får du fram en kartbild på var lokalen ligger.

Några intressanta arter har utelämnats i själva fågelrapporten. Orsaken kan vara att fynduppgifter är skyddade och dolda för mig, att antal rapporter är för låg för en rättvisande fyndbild eller att uppgifterna finns redovisade i fenologilistan. Många rapportörer har som vanligt bidragit med material till rapporten samt lagt ner otaliga timmars ideellt arbete ute i markerna. En stor eloge till er alla samt till fotograferna som delat med sig av sina bilder!

Jag vill än en gång påpeka att det är viktigt att ni anger start och sluttid när ni rapporterar främst sträckande fåglar. Detta behövs för att dubbelräkningar ska kunna uteslutas. Det är även till stor hjälp vid bedömning av vem som ska stå som upptäckare/referensperson till observationen (*). Tyvärr finns det fortfarande suspekta och välorganiserade samlare som är intresserade av vad vi säger och rapporterar, därför är det viktigt hur vi gör det. Till exempel är det stor skillnad på skyddet för en art i Ap om vi istället för förbiflygande i aktivitetsfönstret använder *obs i häcktid*, *lämplig biotop* eller ännu bättre om det är känt, *perm. revir*. Fundera även på om en fågel är sträckare eller födosöker i reviret. Det är inte så lätt att se, men har stor betydelse för skyddet av arten.

Om du inte är van vid Artportalen och saknar information om en art (t ex smålom eller tycker att järpen är bristfälligt redovisad eller saknas) kan du gå in på Ap (www.artportalen.se) för att skaffa mer information. Under fliken **Sök** skriver du in artnamn, under **Period** väljer du lämpligen från 2023 till 2023. Gå sedan till **Geografi**

och välj kommun Jönköping, Habo och Mullsjö, du kan ha flera samtidigt. Fortsätt vidare till **Presentera fynd** och välj exempelvis minimerad lista eller detaljerad lista. Då får du upp alla rapporterade observationer av vald art i hela verksamhetsområdet.

Under 2023 sågs 232 godkända arter i vårt vo fördelat kommunvists Jönköping 232, Habo 168 och Mullsjö 123 arter. Samtliga arter i rapporten som är granskade och godkända av Raritetskommittén eller regionala rapportkommittén är markerade med *. Fågelnamn markerade med [] har inte artstatus utan är en ras/hybrid eller "ej spontant förekommande art". En ny art kaspisk trut har setts i vo under året, samt svartkråka som fått artstatus, så totalt är 325 arter sedda. Johan Wallander som hittade truten blir därmed årets observatör. Det har gjorts många trevliga observationer under året men de som drog mest folk var eremitibisarna och tårnmåsen. Bland övriga trevliga arter kan nämnas amerikansk kricka 3.e fynd, tordmule 4.e fynd, storlabb 5.e fynd.

Förteckning över sedda arter fördelade kommunvis samt för Visingsö kan ses på klubbens hemsida under fliken listor, välj artlistor. Blåmarkerade arter ger även fynddata för de 20 första fynden.

Flera sent födda skäggdoppingsungar sågs i september, foto Jarl Strömbom.

Väder

Källa SMHI Jönköpings flygplats. Värde för medeltemperatur = medelvärden för perioden 1991-2020.

Januari: Medeltemperatur +0,6°C, normalt -2,0°C, frostdagar 16.
Nederbörd 22 dagar gav 109 mm, normalt 46 mm, snödjup 13cm.

Februari: Medeltemperatur -0,1°C, normalt -1,9°C, frostdagar 25.
Nederbörd 12 dagar gav 30 mm, normalt 39 mm, snödjup 4 cm.

Mars: Medeltemperatur +0,1°C, normalt +0,4°C, frostdagar 22.
Nederbörd 20 dagar gav 94 mm, normalt 32 mm, snödjup 25 cm.

April: Medeltemperatur +4,8°C, normalt +5,3°C, frostdagar 17.
Nederbörd 8 dagar gav 9 mm, normalt 36 mm, snödjup 7 cm.

Maj: Medeltemperatur +11,2°C, normalt 10,1°C, frostdagar 5.
Nederbörd 6 dagar gav 11 mm, normalt 48.

Juni: Medeltemperatur +16,5°C normalt 13,8°C, frostdagar 1.
Nederbörd 7 dagar gav 52 mm, normalt 73.

Juli: Medeltemperatur +14,9°C normalt 16,2°C.
Nederbörd 22 dagar gav 81 mm, normalt 69.

Augusti: Medeltemperatur +14,8°C normalt 15,2°C.
Nederbörd 17 dagar gav 199 mm, normalt 74.

September: Medeltemperatur +14,8°C normalt 11,1°C.
Nederbörd 8 dagar gav 29 mm, normalt 58.

Oktober: Medeltemperatur +6,1°C normalt 6,3°C, frostdagar 6.
Nederbörd 19 dagar gav 121 mm, normalt 61.

November: Medeltemperatur +0,9°C normalt 2,4°C, frostdagar 19.
Nederbörd 18 dagar gav 53 mm, normalt 55, snödjup 8 cm.

December: Medeltemperatur -1,1°C normalt -0,6°C, frostdagar 24.
Nederbörd 22 dagar gav 57 mm, normalt 56, snödjup 22 cm.

Observationer 2023

Prutgås *Branta bernicla*

10 ex str S Brandstorp, Vg 5.10 (Gunnar Jakobsson). 4 ex str S Vidablick 16.10 (PerJonas Andersson). 1 1K rastade Tenhultsdalen 25.10 (Martin Oomen m fl). 2 ex rastade Liljeholmen 4.11 (Per Thylén m fl).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Vårsträck. I vo 15.2-22.5 ca 3.500 ex. Rastande fåglar från Visingsö 5.3-7.5 minst 1.500 ex som succesivt lämnar ön under perioden. Martin Widéns dagsrekord på norra udden Visingsö 13.5 med hela 22.600 ex. Detta ger ca 28.000 ex som passerat mot norr. **Häckning.** Visingsö 1 par med 1 unge. **Genom södra Vättern sträckte** 4.448 ex 15.10-16.11 med bästa dag 715 ex 19.10. **Höststräck.** Det totala sträcket i vo 15.10-16.11 Från Visingsö minst 4.000 ex. Vättersträck 4.448 samt övriga lokaler 1.600 ger minst 10.000 ex mot söder.

Vitkindad gås med sin unge i Erstadkärret, foto Håkan Ydregården.

[Vitkindad gås x Kanadagås] *Branta leucopsis x canadensis*

Visingsö. Rastande och ruggande fåglarna sågs 14.6 -7.9 högsta notering 200 ex 8.7 (Rüdiger Kasche). De sista 30 lämnade området 30 dagar tidigare än brukligt.

Bläsgås *Anser albifrons*

Vår rastande. 14.1-22.4 ca 4 ex jan, 50 feb, 150 mars, 100 april. **Sträck** 110 ex. **Höst rastande.** 18.10-13.11 5 ex okt, 2 ex nov. **Sträck** 50 ex. En 2K fågel rastade i Erstadkärret 4.6 (Martin Widén).

Grågås *Anser anser*

Vårsträck. 1.140 ex sträckte mot norr 12.2-17.4. En andra omgång 409 ex passerade 13.5-4.6 troligen på väg till rugglokaler.

Höststräck. Omkring 15.000 passerade vo mot söder 26.6-3.12. Det innebär att ca 5.100 ex inte ingår i Vättersträcket nedan.

Genom södra Vättern sträckte 9.916 ex 8.7-16.11 med bästa dag 1.740 ex 8.10.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Vår. Mest frekvent rastade gässen i Roestorp-Ramsjö-Tovrida-området 19.2-18.3 med högsta notering 30 ex (Toni Hermansson, Johan Wallander m fl) Ytterligare några enstaka fåglar sågs i vo den sista i Erstadkärret 19.4 (Åke Mosskull).

Genom södra Vättern sträckte 134 ex 18.8-21.11 med bästa dag 42 ex 15.11. Ytterliga 122 ex str S under denna period men utanför Vättern området.

Sädgås *Anser fabalis*

Vårsträck. Det passerade 2.490 ex mot N 10.1-9.4 med bästa dag 13.2 med 983 ex. Även 45 tundrasädgäss ingår. **Höststräck.** Var betydligt blygsammare med bara 252 ex. Inklusiv vättersträcket blir det 1.233 ex.

Genom södra Vättern sträckte 981 ex 18.10-26.11 med bästa dag 435 ex 19.10.

[Tundrasädgås] *Anser fabalis rossicus*

21 ex str N Tokeryd, Ölmostad 13.2 (Håkan Ydregården). 4 ex rast Lindhult, Habo 13.2 (Sven V Johansson). 20 ex str N Landsjön 22.2 (Håkan Ydregården). 20 ex rast Roestorp 22.2 (Ingemar Öjhage). 6 ex rast Roestorp 26.2 (Peter Berglin). 4 ex str N Erstadkärret 2.3 (Håkan Ydregården). 1 ex rast Erstadkärret 9-10.4 (Martin Widén m fl). 1 ex rast Liljeholmen 13.11 (Per Sjöstrand).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Vår. Rastande 1-2 ex Visingsö 14.2-17.3 (Håkan Ydregården m fl). 1 ex rastade Gunnarsö 1.4 (Jörgen Hansson). 5 ex rastade Lyckås 4.4 (Anders Fondelius m fl). 1 ex rastade Björneberg och Tokeryd 9.4 (Staffan Boberg m fl). 1 ex rastade Visingsö 13.4 (Håkan Ydregården). **Sträckande** 2 ex Erstadkärret (Jan Blomqvist, PerJonas Andersson), 3 ex Hovslätt (Fredrik Litsgård), och 1 ex Tranebo (Anders Karlsson) alla tre obsarna 9.4. **Höst.** 9 ad strikte söder Vista kulle 27.11 (Håkan Ydregården, Lars Hansson).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckning. På flera traditionella lokaler har inga ungar producerat i år. Endast 7 lokaler är rapporterade med häckning. Det var 3 med 2 pulli och 3 med 4 pulli en med okänt antal. **Vår.** Flest rastande 144 ex Visingsö 17.3 (Rüdiger Kasche). Sträckande 130 ex Tranebo 21.3 (Jan Blomqvist). **Höst.** Rastande 112 ex Lidhult 20.11 (Åke Mosskull). Sträckande 133 ex Vista kulle 27.11 (Håkan Ydregården).

Knölsvan *Cygnus olor*

Häckning. Arten har ju haft problem med föryngringen under lång tid i vo. Så även i år då endast 1 unge är rapporterad. Den sågs i Åsaviken, Ören 5.8 (Martin Oomen m fl). Eftersom observationen gjordes ganska sent är det inte helt säkert att den skett i vo. Par har varit stationära under häckningstid i flera lämpliga vatten. Men det tyngsta häckningskriteriet är en varnande fågel.

Gravand *Tadorna tadorna*

Första och sista obs. 1 ad rastade rekordtidigt Erstadkärret 13.2 (Rüdiger Kasche, Jörgen Hansson). 1 ad sträckte S Vidablick 18.10 (Jan Blomqvist).

Häckning. Högsta notering 34 ad Erstadkärret 24.5 (Björn Merzell, Anders Fondelius). Minst 25 1K är kläckta på Visingsö (Rüdiger Kasche).

Skedand *Spatula clypeata*

Första och sista obs. 1 hane Erstadkärret 8.4 (Rüdiger Kasche). 4 ex rastade Vättern vid Liljeholmen 2.11 (Gunnar Rosqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 33 ex 18.8-3.10 med bästa dag 21 ex 18.9.

Årta *Anas querquedula*

2 par rastade Erstadkärret 14.4 (Rüdiger Kasche). 1 hane rastade Stensjön 16.4 (Toni Hermansson m fl). 1 hane rastade Stickelösaviken 23.4 (Anders Berlin m fl). 1 hona rastade Erstadkärret 20-27.7 (Martin Widén m fl).

Bläsand *Anas penelope*

Första och sista. 1 ex Liljeholmskanalen 1.1 (Åke Mosskull). 1 ex samma lokal under december månad (Åke Mosskull m fl).

Genom södra Vättern sträckte 2.602 ex 8.7-22.11 med bästa dag 428 ex 18.9.

Snatterand *Anas strepera*

Första och sista obs. 1 ex Gränna hamn 19.3 (Martin Widén). 1 ex Simsholmen 25.12 (Thorbjörn Gustafsson). Ingen häckning konstaterad.

Stjärtand *Anas acuta*

Genom södra Vättern sträckte 622 ex 18.8-5.11 med bästa dag 139 ex 1.11.

Första och sista obs. 1 par Erstadkärret 16.3 (Rüdiger Kasche). 1 ex Stickelösaviken 13.11 (Anders Fondelius).

Kricka *Anas crecca*

Vinterfynd. Som mest 4 ex Simsholmsområdet i januari (Jarl och Martina Strömbom m fl) 1 ex Gränna hamn 8, 22,-24.1 (Martin Widén m fl). 2 ex Gränna hamn under december (Martin Widén, m fl). 2 ex Munksjön 7,-

9,31.12 (Åke Mosskull m fl). **Genom södra Vättern sträckte** 1.327 ex 17.6-24.10 med bästa dag 790 ex 18.8.

***Amerikansk kricka** *Anas carolinensis*

1 hane rastade i Erstadkärret 3-8.5 (Martin Oomen m fl). Detta är 3:e fyndet i vo och det 2:a för Erstadkärret. De två tidigare var aprilfynd.

Brunand *Aythya ferina*

Januari. Sågs på 4 lokaler med 4 ex. **Vinter.** Under okt-nov fanns ca 22 ex i Landsjön. I december sågs ca 10 ex på 6 lokaler.

Bergand *Aythya marila*

Genom södra Vättern sträckte. 10 ex 18.8-17.11. **Januari.** Inga fynd. **December.** Sedd på 5 lokaler med 6 ex.

Ejder *Somateria mollissima*

Sträck genom södra Vättern. Mot Norr 2 ex 9.4, 13 ex 22.4 och 2 ex 7.5 (Martin Widén). Mot Söder 2 ex 26.7 (Martin Widén). 8 ex 29.7 och 8 ex 7.8 (Håkan Ydregården). 8 ex 6.9 (Gunnar Rosqvist).

Svärta *Melanitta fusca*

Genom södra Vättern sträckte 720 ex 7.8-16.11 med bästa dag 226 ex 18.9. **Januari.** 4 ex födosökte utanför Jönköpings hamn 7-8.1 (Åke Mosskull m fl).

Sjörre *Melanitta nigra*

Genom södra Vättern sträckte 1.381 ex 24.7-23.11 med bästa dag 273 ex 18.8.

Januari. 1 honfärgad fanns i södra delen av Vättern 7-28.1 (Gunnar Rosqvist m fl). **December.** 1 ex rastade Strandängen, Vättern 29.12 (Staffan Boberg).

Alfågel *Clangula hyemalis*

Vårfynd. 1 hona rastade Liljeholmen, Vättern 21.4 (Gunnar Rosqvist). **Höstfynd.** Från 16.9-24.11 sågs ca 25 ex i södra delen av Vättern.

Salskrake *Mergellus albellus*

Föråret. Januari Rocksjön 3 ex, Landsjön 4 ex. Februari Landsjön 2 ex. Mars 15-20 ex på 4 lokaler. **Senåret.** November 12 ex på 4 lokaler. 1 ex Oset Huskvarna 4.12.

Småskrake *Mergus serrator*

Häckning. 4 kullar 19 ungar alla sedda i Vättern i år.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Rapporterad 23.5 till 27.8. Eftersom det är svårt att veta hur rörliga fåglarna är bedömer jag att det rör sig om 14-18 ex på 15-16 lokaler. De flesta uppträdde endast tillfälligt men fågeln vid Ölmstad Storegård spelade under en veckas tid.

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Första och sista obs. 4 ex spelade Taberg 19.5 (Per-eric Svahn). 1 ex rastade på vägen vid Uvaberget, Tenhult 9.9 (Thomas Rostedt).

Tornseglare *Apus apus*

Första och sista obs. 1 ex Erstadkärret 5.5 (Thomas Fransson, Martina och Jarl Strömbom). 2 ex södra udden Visingsö 22.9 (Håkan Ydregården). **Högsta noteringarna** är 2.000 ex Visingsö 1.8 och 2.700 Visingsö 13.8 båda rapporterna (Martin Widén).

Gök *Cuculus canorus*

Första och sista obs. 3 rapporter i anslutning till Dumme mosse 7.5 (Jörgen Hansson, Peter Berglin). 1 ex Brandstorp, Vg 6.9 (Gunnar Jakobsson).

***Turturduva** *Streptopelia turtur*

1 ex födosökte vid Olsbovägen, Dumme mosse 11.5 (Martina och Jarl Strömbom m fl). Detta är 5:e fyndet sedan år 2000.

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Grov uppskattning om parens fördelning. Habo 4, Bankeryd 2, Bymarken 2, Rosenlund 2, Vätternäs 2, Tenhult 2, Gränna 4.

Turturduva, foto Jarl Strömbom.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Första noteringar. 1 ex Landsjön 1.2 (Björn Merzell). 1 ex Landsjön 22.2 (Håkan Ydregården). **December.** Endast 1 ex var kvar i Rocksjön 5-6.12 (Bengt Peterson, Anders och Lena Hofwing).

Kornknarr *Crex crex*

1 ex hördes Stensholmskärret 19.5-2.6 (Martin Oomen m fl). 1 ex hördes Stickelösaviken 22.6 (gnm Anders Fondelius).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Januari. 3 ex Simsholmen (Erik Bergman m fl). 1 ex Oset, Huskvarna (Jan Blomqvist m fl). **December.** 1-2 ex Simsholmsområdet (Gunnar Rosqvist m fl). 2 ex Oset, Huskvarna (Martin Oomen m fl).

Sothöna *Fulica atra*

Det är vissa problem att tolka rapporterna då inga samordnade räkningar görs. Eftersom flockarna kan vara ganska rörliga efter någon havsörnsattack. Området södra Vättern är S en tänkt linje från Talavid – Brunstorp. **Januari.** Omkring 1.500 ex. **December.** ca 1.000 ex. Samt i Gränna hamn 100 ex.

Trana *Grus grus*

Första och sista obs. 2 tidiga ex passerade Fagerslätt, Rogberga 22.2 (Sandra Broström). Nästa observation gjordes Göransberg 2.3 (Jan Blomqvist). 1 ex passerade Rosenlundsfälten 2.11 (Mikael Sundberg m fl). **Högre antal.** 2.500 str S Tranebo 5.10 (Thomas Fransson). Den 7.10 str 2.501 mot S vid Tegnertorner, Gränna (Martin Widén) och 1.200 str SV Dala, Lekeryd (Johan Wallander).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Häckning. Ingen säker konstaterad men indicier finns från några lokaler. **Föråret.** Framför allt observerad med 2 ex i Liljeholmskanalen samt med 1 ex vardera i Jönköpings, Huskvarnas och Grännas hamnar. **December.** 1 ex var stationär i Oset-Huskvarnahamn området. 1 ex födosökte Gränna hamn 3.12.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Observationer från föråret saknas i år men från 24.7-21.11 har det gjorts observationer om 1-4 ex under 27 dagar.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Januari. 1 ex Abisko 3.1 (Martin Oomen). 13 ex Brandstorps hamn 21.1 (Gunnar Jakobsson). **December.** 1 ex Liljeholmen 5, 7.12 (Gunnar Rosqvist m fl). 1 ex Kaptensbo 16, 18, 23.12 (Staffan Boberg). 1 ex Gränna 24.12 (Martin Widén). 3 ex Munkaskog, Vg (Sven V Johansson). **Häckning.** Inom () anges antal troligt häckande par. Fredstorp (3-5 par) lyckade 1 par med 3 pulli, Rustorp (1) negativt, Hässlarp (2) 1 par med 1 pulli, Prinsasjöarna, Vg (4) negativt, Veda våtmark (3) 1 par med 4 pulli, Sand golf (1) negativt, Hällestorp (1) negativt. Trenden med låg reproduktion fortsätter. **Höga**

antal. 201 ex rastade norra udden Visingsö 9.4 (Martin Widén). Detta är högsta noteringen i vo genom tiderna.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Första och sista obs. 2 rekordtidiga fåglar passerade Jönköpings station 16.2 (Anders Åhlund). Från 14.3 blev den mer vanlig. 3 ex sträckte S Talavid, Vättern 5.10 (Leif Thörne). **Genom södra Vättern sträckte** 351 ex 11.7-22.10 med bästa dag 76 ex 14.8.

1 K skärfläckor i Erstadkärret, foto Martin Widén.

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

2 1K rastande i Erstadkärret 4-6.8 (Martin Oomen, Maria Dillström m fl). Detta är troligen första ungfågeln som rapporteras i vo. Det skulle vara mycket intressant att veta var de härstammade från.

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Genom södra Vättern sträckte 316 ex 24.7-4.10 med bästa dag 188 ex 11.8.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Första och sista obs. 1 ex rastade Tranebo 11.2 (PerJonas Andersson) 1 ex rastade Lyckås 13.11 (Anders Fondelius). **Sena** 180 ex passerade mot S under november månad.

Storspov *Numenius arquata*

Första och sista obs. 2 ex Visingsö 4.4 (Rüdiger Kasche). 3 ex Visingsö 16.9 (Martin Widén). **Höga antal** noterades på Visingsö 14.4 med upp mot 300 ex rastande i Erstadkärret (Rüdiger Kasche) samt den 15.4 då 117 ex rastade där (Peter Berglin, Håkan Ydregården). **Genom södra Vättern sträckte** endast 46 ex 23.6-7.9 med bästa dag 8 ex 23.8. En anmärkningsvärt låg summa då storspoven har ca 50% högre medeltal än småspoven.

Småspov *Numenius phaeopus*

Första och sista obs. 1 ex str N Tranebo 29.4 och 1 ex str S Vidablick 7.9 (båda obsarna PerJonas Andersson, Jan Blomqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 46 ex 9.7-7.9 med bästa dag 9 ex 9.7.

Rödspov *Limosa limosa*

1 ex rastande Erstadkärret 6.5 (Per Lif m fl). 1 ex rastande Erstadkärret 6.7 (Mova Hebert). 1 1K rastande Erstadkärret 28.8 (*Martin Widén, Magnus Hallgren m fl).

Myrspov *Limosa lapponica*

Genom södra Vättern sträckte 190 ex 24.7-12.8 med bästa dag 140 ex 11.8.

Roskarl *Arenaria interpres*

1 ex Erstadkärret 16 och 18.5 (Lennart Danielsson, Martin Widén). 1-3 är rapporterade rastande i Erstadkärret och norra Visingsö 17-30.7. 7 ex är noterade på norra Visingsö sträckande eller rastande 2.8-3.9.

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

1 ex rastande Erstadkärret 10.8 (Gunnar E Gustafsson).

***Skärsnäppa** *Calidris maritima*

1 ex rastade Erstadkärret 10.10 (Gunnar E Gustafsson).

En sandlöpare och 2 kärrensäppor, foto Jarl Strömbom.

Sandlöpare *Calidris alba*

1 ad rastade Erstadkärret 4.6 (Martin Widén). Minst 20 ex rastade på Visingsö främst i Erstadkärret 21.7-21.9 (Jan Blomqvist m fl). 5 ex str S Vidablick 24.7 (Håkan Ydregården m fl). Liljeholmen rastade 7 ex 2-10.8 (Jarl Strömbom m fl) och 4 ex 1.9 (Gunnar Rosqvist).

Kärrensäppa *Calidris alpina*.

Visingsö. 1 ex rast Erstadkärret 24.4 (Håkan Ydregården). 2 ex 9.5 (Ingvar Selse) samt ytterligare 7 dagar i maj med ca 10 fåglar juni dagligen med totalt ca 70 ex. Juli dagligen med totalt ca 1.000 ex. Augusti första 1K fåglarna 3 ex 2.8 (Martin Widén) och ca 500 rastade. September ca 150 ex.

sista sågs 3 ex 10.10 (Gunnar E Gustafsson) och 1 ex 22.10 (Martin Widén).
Höststräcket i vo bör vara ca 2.000 ex.

Genom södra Vättern sträckte 248 ex 9.7-30.9 med bästa dag 45 ex 18.8.

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Erstadkärret. Rastade fåtaligt i år 21.6-3.9. Första 1K fågeln noterad 31.8 (Gunnar E Gustafsson). **Genom södra Vättern sträckte** 64 ex 24.7-18.9 med bästa dag 30 ex 17.9. **Övrigt.** Ylen 3 ex str SV 2.8 (Toni Hermansson).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

På Visingsö huvudsakligen i Erstadkärret rastade arten från 10.7-21.9. Under juli och augusti sågs den så gott som dagligen med högsta dagsnotering 12 ex 16.7 och 30.7. Troligen rastade minst 50 ex i juli, 30 ex i augusti och 7 i september. Utanför Visingsö gjordes fyra fynd av 5 ex.

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Vår. 1 ex rastade Stensholmskärret 4.2 (Martin Oomen). 1 ex rastade norra udden Visingsö 4.4 (Håkan Ydregården). 1 ex rastade Landsjön 17.4 (Ingvar Selse).

Höst. 1 ex rastade Stickelösaviken 5-20.10 (Martin Oomen m fl). 2 ex rastade på samma lokal 11.11 (Bo Ahnström).

***Tretåig mås** *Rissa tridactyla*

1 1k hittades i dåligt skick Öjaforsen Klämmestorp, Vg 9.8 men var död agen efter, (Andreas Sölver). 10 ex sträckte S Vidablick 29.10 (PerJonas Andersson). 2 ex Munkaskog, Vg 29.10 (Sven V Johansson). 1 1K Gränna hamn 29.10 (Magnus Blom).

***Tärnmås** *Xema sabini*

1 ad fågel uppehöll sig i Erstadkärret och födosökte främst runt norra delen av ön 16.7-1.8 upptäckare Martin Widén. Ett stort antal skådare från när och fjärran fick njuta av den karismatiska fågeln. Tidigare fynd 1 ad rastade några timmar vid Jönköpings station 21.8 2017 (Jörgen Hansson m fl) samt 1 ex sträckte S P-huset Abisko 15.9 1997 (Björn Merzell).

Tärnmås med häst i förgrunden, foto Jan Blomqvist.

Skrattmås *Chroicocephalus ridibundus*

Häckning. På taket till Ed-gymnasiet ruvade 200 fåglar 25.5 (Ulf Gotthardsson) med okänt resultat. Kolonin vid Torvudden, Munksjön konstaterades saknas i år 21.6 (Fredrik Litsgård). Den enda större kolonin som är rapporterad på AP i vo är Veda våtmark där (Thoni Hermansson) rapporterar 150-200 pulli 1.7.

Genom södra Vättern sträckte 5.245 ex 8.7-27.11 med bästa dag 1.620 ex 17.8.

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Genom södra Vättern sträckte 26 ex 24.7-1.11 med bästa dag 6 ex 16.10.

***Kaspisk trut** *Larus cachinnans*

1 2K fågel rastade ca 1 timma på en översvämmad åker vid Siringe, Skärstad 26.3 (Johan Wallander). Detta är 1.a fyndet i länet.

Silltrut *Larus fuscus intermedius/graellsii*

Häckning. På taket till Jordbruksverket sågs 3 pulli 9.6 (Thomas Rostedt). Det bör vara 1.a konstaterade häckningen i vo. **Övrigt.** Ett tidigt ex rastade Talavid 25.3 (Staffan Boberg). Det är möjligt att det varit 4 ad fåglar i Jönköping samt ett antal sträckande fåglar där rastillhörighet inte alltid är så lätt att fastställa.

[*Östersjösilltrut] *Larus fuscus fuscus*

1 ad str N Kleven 6.5 (Martin Widén). 1 ad rastade Gränna 2.9 (Martin Widén).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

I år har vi ovanligt många observationer som troligen är en följd av den goda förekomsten i Tåkern. Skräntärnor är ju kända för sina långväga fisketurer. Under perioden 16.6-19.8 har arten setts 11 dagar med 1-4 ex.

Fisktärna *Sterna hirundo*

Första och sista obs. 1 ex str N Narbäcken, Kleven 16.4 (Martin Widén). 5 ex str S Vidablick 18.9 (Jonas Melin m fl). **Genom södra Vättern sträckte** 1.040 ex 1.7-18.9 med bästa dag 192 ex 13.8.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Första och sista obs. 1 ex rastade Erstadkärret 3.5 (Åke Mosskull). Ett mycket sent ex str S Liljeholmen, Vättern (Gunnar Rosqvist) 12.11. Ändrade sista datum med 6 dagar. **Genom södra Vättern sträckte** 328 ex 8.7-12.11 med bästa dag 84 ex 24.7.

Svarttärna *Chlidonias niger*

Observerades under tiden 24.7-31.8. Av dessa sågs 47 ex i Vättern och 1 ex i Stensjön.

***Fjälllabb** *Stercorarius longicaudus*

2 1K str S Vidablick 19.8 (PerJonas Andersson, Håkan Ydregården m fl). 1 ad passerade Vidablick (PerJonas Andersson) och Tjuvanabbe (Thomas Fransson) 19.9.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

1 ex str S Vidablick 7.8 (Håkan Ydregården m fl). 3 ex str S 18.8 (PerJonas Andersson m fl). 2 ex str S Vidablick (Thomas Fransson m fl). 1 ex str S Vidablick 24.8 (PerJonas Andersson). 1 3K+ str S Gränna 2.9 (Martin Widén). 1 ex Branstorp 6.9 (Gunnar Jakobsson). 2 ex str S Vidablick 18.9 (Jan Blomqvist m fl).

***Storlabb** *Stecorarius skua*

1 ex rastade en stund utanför Vidablick innan den sträckte mot SV 13.10 (PerJonas Andersson, Jan Blomqvist). Detta är 3:e fyndet i Jkpg län. 1.a Abisko 4.9 1993, 2.a Vidablick 1.9 2003 men 5.e i vo.

***Tordmule** *Alca torda*

1 ex fotograferades av fiskare i Vättern troligen mellan Kaptensbo-Tjuvanabbe 5.8 (gnm Björn Karlsson). 4.e fyndet i vo. Bild finns i AP.

Smålom *Gavia Stellata*

Eftersom jag inte har tillgång till häckkriterier och inga bokkontroller görs på mossarna redovisar jag bedömningar på fiskdragande fåglar. Jönköpings kn. NV 3+1, SV 2, S 1, SV 1, NO 1-2. Habo kn 1 misslyckad. Mullsjö kn okänt för mig. Att många av paren nyttjar Vättern för födosök visar en mängd rapporter den högsta är 18 ex 21.8 (Gunnar Rosqvist).

Vit stork *Ciconia ciconia*

En omärkt individ rastade tillsammans med 2 tranor i ett vintrigt landskap vid Ravelsmark, Gränna 26-27.3 (Mats Carlsson m fl). 2 ex passerade Järstorp 31.8 (Nina Marliden).

Storskarv *Phalacrocorax*

Genom södra Vättern sträckte 2.103 ex 8.7-26.11 med bästa dag 288 ex 18.8.

[Eremitibis] *Geronticus eremita*

6 1K fåglar gjorde ett historiskt besök i Jönköpingsområdet främst höll de till på Rosenlundsfälten. Den 30.10 på kvällen lokaliserades den satellit märkta fågeln kallad Satus på nattkvist i Ekparken. Från 31.10-14.11 fanns 3 märkta och 3 omärkta fåglar i området. Jag tror att Satur och de tre omärkta fåglarna kommer från Kuchl samt 2 märkta från Grünau med vit/gul ring kallad Henrietta och svart/grön ring Kingsley som är två centra för uppfödning av arten i Österrike. Den 15.11 drog flocken söder ut men 19-25.11 var Satur åter tillbaks i vårt område, men sen upphörde sändaren att fungera. En mycket intressant artikel om arten samt om våra fåglar finns att läsa i Vår Fågelvärld nr 6.2023 skriven av Magnus Ullman. Arten blev en stor publikmagnet som drog storpublik troligen den mest besökta arten i vo och med hela 877 rapportörer och 760 bilder publicerade på AP.s Galleri. Några av de första som såg den var Daniel Steen, Ulf Gotthardsson och Bengt Peterson.

Rördrom *Botaurus stellaris*

1 ex rastade Mullsjön, Vg 5-7.1 (Charlotta Lundberg m fl). 1 ex Landsjön 2-10.4 (Håkan Ydregården m fl). 1 ex Vargsundet Stora Nätaren 9.4 (Toni Hermansson).

Ägretthäger *Egretta alba*

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 18.3 (Anders Fondelius). 1 ex Rocksjön 26.11 (Gunnar Rosqvist).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 27.3 (Anders Fondelius). En rekordsen fågel passerade Vidablick 4.11 (Thomas Fransson). Försköt sista datum med 11 dagar.

Eremitibisarna Satur med blå och Henrietta vit/gul ring,
foto Jörgen Hansson.

Bivråk *Pernis apivorus*

Första och sista obs. 1 ex Dala, Lekeryd 10.5 (Johan Wallander). 1 ex Kaxholmen 26.9 (Anders Fondelius). Högre antal Näs gård, Bjurbäck 22 ex 31.8, och 40 ex mot S 2.9 (Jan-Åke Gustafsson). 30 ex mot S Mullsjön 2.9 (David Klingberg).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Ingen lyckad häckning i vo. Enligt Örn-72s tidskrift Kungsörnen 2023 är det fortsatt låg reproduktion i länet där 5 revir konstaterats men endast 1 flygg unge.

***Stäpphök** *Circus macrourus*

1 ad hane födosökte Asby, Visingsö 9.4 (*Martin Widén, Rüdiger Kasche).
1 2K hane str S Erstadkärret 3.9 (Martin Widén). 2 1K
rastade norra delen Visingsö 16.9 (Håkan Ydregården m fl).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Första och sista obs. 1 hane Landsjön 21.3 (Bengt Peterson). 1 ex Målen, Tenhult 13.10 (Martin Floss).

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Vårsträck. Under tiden 4.4-15.5 sträckte 40 ex mot norr.

Höststräck. 7.8-26.11 sträckte totalt 69 ex aug 3, sep 23, okt 33, nov 10.

Adult stäpphökshane Erstadkärret, foto Martin Widén.

Röd glada *Milvus milvus*

Första och sista obs. 1 ex Ryfors, Vg 12.6 (Gunnar Hurtig) 1 ex Ölmstad 2.11

(Magnus Blom). **Häckning.** En konstaterad med 3 vuxna ungar i boet 3.7 (Martin Oomen). En trolig häckning med 1 1k fågel 30.7 på lämplig lokal (Toni Hermansson).

Brun glada *Milvus migrans*

1 ex str N Långarum, Norra Mo 14.4 (Anders Karlsson). 1 2K Hovslätt 16.4 (Fredrik Litsgård) möjligen samma fågel Dumme mosse södra (Jonas Melin). 1 ex Tranebo 18.4 (Jan Blomqvist, PerJonas Andersson, Thomas Karlsson). 1 ex Mörstorp, Gränna 22.4 (Per Folkesson). 1 ex Amurliden, Habo 30.4 (Bob Lind). 1 2K+ Åsa gård 10.5 (Bob Lind). 1 2K+ Erstadkärret 13.8 (Martin Widén). 1 ad Stensjön 27.8 (Toni Hermansson). 1 1K Dala, Lekeryd (Johan Wallander). 1 ex Risbrodammen 25.9 (Björn Jerner). 1 ex Målen, Öggestorp (Martin Floss).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Minst ett par finns i vo som fick ut två flygga ungar (Anders Fondelius).

Fjällvråk *Buteo lagopusna*

Stationära fåglar Visingsö januari 4 ex december 3-5 ex (Rüdiger Kasche m fl), Gränna januari 2 ex och december 2 ex (Martin Widén mf).

Pärluggla *Aegolius funerus*

1 ex spel Rydala, Bankeryd 18.2 (Thomas, Elin och Josefin Rostedt). 1 ex spel Liljebovägen, Dumme mosse 28.2-23.3 (Thomas Karlsson m fl). 1 ex spel Åsen, Ryd 18.3 (Göran Filipsson). 1 ex spel Svarteskogen, Mullsjö 9.4 (Peter Lindqvist). 1 ex spel Jäbo, Sandseryd 21.4 (Ingvar Björhall). 1 ex spel Amurliden, Vg 29.5 (Peter Lindqvist). 1 ex spel Hultet, Mulseryd 11.6 PerJonas Andersson, Anders Karlsson).

Hökuggla *Surnia ulula*

1 ex observerad Hov Skärstad 25.2 (gnm Anders Fondelius).

Jorduggla *Asio flammeus*

1 ex rastade Rustorp 8.4 (Staffan Boberg). 1 ex rastade Ed, Visingsö 13.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex str N Tranebo 15.4 (Jan Blomqvist). 1 ex rastade norra udden Visingsö 24.4 (Håkan Ydregården, Rüdiger Kasche). 1 ex rast Kyrkberget, Jäbo 19.10 (Thomas Rostedt). 1 ex rastade Grännafälten 28.10 (Magnus Blom). 1 ex str S Vista kulle 29.10 (Håkan Ydregården). 1 ex str S Liljeholmen 4.11 (Gunnar Rosqvist).

Berguv *Bubo bubo*

Troligen 1 par i ett revir men troligen inga ungar i år. 1 ex sågs flygande längs E4. an vid Torsvik 28.1 (Björn Lundgren). 1 ex sågs i Rocksjöområdet 5.10 (Johan Claesson m fl). 1 ex sågs i Ekparken, Rosenlund med omgivning 1, 2 och 12.11 (Ola Strand m fl) samt vid Vapenvallen, Huskvarna 14.11 (Max Berlin). 1 ex Österängen 10.12 (Joakim Frick).

Lappuggla *Strix nebulosa*

1 ex sågs Olseryd, Järsnäs 16.2 (Jonny Wilhelmsson m fl). 1-2 ex födosökte södra delen Dumme mosse 5-9.11 och 16.11 (Jonas Melin m fl).

Härfågel *Upupa epops*

1 ex födosökte Aspåsen, Habo 16,4 (Nicklas Johansson m fl). 1 ex sträckte N Narbäcken, Kleven 23.4 (*Bob Lind, Martin Widén). 1 ex rastade Skogsdal, Månsarp 1.5 (Lars Altgärde).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Januari. 1 ex Sandserysån vid södra Dumme mosse 9.1 (Jessica Adolfsson). 1 ex Kungsbro, Ylen 22, 28.1 (Martin Oomen och Johan Wallander). **December.** Endast 1 ex noterades 1:12 i Munksjöområdet (Åke Mosskull). Med tanke på att vi under november hade omkring 8 individer bedömer jag att flertalet flyttat till isfria vattendrag.

Tretåig hackspett

1ex Kråkö, Gränna 23.4 (Magnus Blom). Hackmärken nya och gamla i Vattenledningsparken 22.7 (Emil Larsson).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Endast fyra ungar märkta i det enda kända boet. Under häckningstid har falkar setts på ytterligare några platser, men ingen konstaterad häckning.

Stenfalk *Falco columbarius*

Vår. 14-20 ex sträckte N 19.3-20.5.

Höst. 23-30 ex Sträckte S 17.8-15.10.

Härfågel i Aspåsen , foto Jarl Strömbom.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Häckning. Det är 6 rapporterade häckningar med häckresultat redovisade på AP med 23 pulli. Ytterligare ett flertal par har setts i lämplig häckmiljö.

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Första och sista obs. 1 ex Ölmostad 24.4 Håkan Ydregården). Ett sent ex sträckte S Tranebo 4.10 (Thomas Fransson).

Lärkfalken bör vara 2K eftersom bilden är tagen 17.6, foto Staffan Boberg.

Törnskata *Lanius collurio*

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 5.5 (Thomas Rostedt). 1 ex Landsjön 16.9 (Magnus Blom).

Varfågel *Lanius excubitor*

Föråret. Observerad under tiden 1 januari till 8 maj då en sen obs gjordes i Dalskog, Hakarp av (Henrik Kullberg). Under januari och februari fanns det 11 vinterrevir i Jönköping kn och 3 i Habo kn. **Senåret.** Från 10 september till 27 december. Vinterrevir räknade från november ger 12 i Jönköping och 1 i Habo.

Råka *Corvus frugilegus*

Januari. Högsta antal 200 ex på Visingsö och ett fåtal i Gränna. December. Visingsö 70 ex och Gränna 40 ex. **Häckning.** Populationen verkar stabil med 100-150 par fördelat på 4 smärre kolonier.

***Svartkråka** *Corvus corone corone*

1 ex Gränna hamn 29.7-2.8 (*Martin Widén m fl).
Taxonomikommittén har ändrat denna till artstatus.

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Utanför Landsjön i år endast rapporterad från Rocksjön. 1 ex 19.4 (Leif Thörne). 4 ex 23.10 (Gunnar Rosqvist). 6 ex 4.11 (Barbro Falk).

Trädlärka *Lullula arborea*

Vårsträck. Omkring 50 ex str N 5.3-13.4. **Höststräck.** Omkring 110 ex str S 10.9-27.10.

Under häckningstid har arten rapporterats från 13 lokaler.

Sånglärka *Alauda arvensis*

Första och sista obs. 4 ex str N Tokerydröddjan 13.2 (Håkan Ydregården) och 1 ex str N Landsjön 13.2 (Björn Merzell). 3 ex Visingsö 28.12 (Rüdiger Kasche).

Ladusvala *Hirundo rustica*

Första och sista obs. 1 ex Kråkö, Gränna 15.4 (Magnus Blom). 1 ex Simsholmen Munksjön 19.10 (Erik Bergman).

***Tajgasångare** *Phylloscopus inornatus*

1 ex hörd Karshult, Månsarp 1.10 (Petter Lönn). Detta är 14:e fyndet i vo.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Första och sista obs. 1 ex spel Bårarp 15.4 (Stefan Claesson). 1 ex hörd Rocksjön 1.10 (Lennart Hed).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 20.3 (Jonas Melin). 1 ex födosökte i ett meståg Dumme mosse 10.11 (Conny Palm, Kim Larsson).

***[Sibirisk gransångare]** *Phylloscopus collybita tristis*

1 ex inspelad vid Karshult, norra Hökhult 30.5 (Petter Lönn).
Detta bör vara det första godkända fyndet av denna ras i vo.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

I år endast en observation 1 ex hördes Dungen Landsjön 4.8 (Johan Claesson).

***Busksångare** *Acrocephalus dumetorum*

1 ex sjöng Drättinge 6-16.6 (*Håkan Ydregården, Björn Merckell m fl).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Artportalen ger förhoppningar om att den negativa trenden har vänt med 60 rapporter och ett histogram som visar nästan 25 individer. Av detta blev inte mycket kvar där 58 rader visar sig gälla den fågel som sjöng vid Dungen, Landsjön från 25.5-14.6 (Björn Merckell m fl). Vid Dalvik noterades arten 24.6 (Johan Niss). 1 1K ringmärktes Landsjön 29.8 (Magnus Blom).

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

1 hane spel Hisingstorp 6.4 (Jens Mattsson). 1 hane spel Hornamossen, Habo 19.4 (Magnus Hallgren). 1 hane spel Barnarp 9.5 (Thomas och Josefin Rostedt). 1 hane spel Strömsberg 15-22.5 (Samuel Skog m fl). På lokalen hörs 1 ex 1.8 (Fredrik Litsgård). 1 hane spel Ekskogen Visingsö 5.6 samt 1 1K fågel i samma område 2.7 (Martin Widén). 1 ex hördes stora Silvergranen Visingsö 1.8 (Fredrik Litsgård).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Ett normalår för arten som sågs på 18 lokaler under tiden 15.4-7.5 med 27-30 ex.

Näktergal *Luscinia luscinia*

1 ex födosökte Taberg 5.5 (Petter Lönn). 1 ex spel Liljeholmen 13.5 (Jens Mattsson). 1 ex spel Ekskogen Visingsö 20.5 (Björn Malmhagen, Karolina

Adolphson). 1 ex spel vid Huskvarnaån mellan Vapenvallen-Kåvasjön 23-28.5 (Jesper Willaume m fl). 1 ex spel Dungen Landsjön 27.5-8.6 (Gunnar Rosqvist m fl). Det finns inget som tyder på häckning trots att 2 av fåglarna var stationära i lämpliga och tidigare använda häcklokaler.

Näktergalen vid Huskvarnaån, foto Bengt Peterson.

Blåhake *Luscinia svecica*

I år endast en 1K fågel rapporterad som sågs i närheten av Ramsjön 10.9 (Johan Wallander).

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Första och sista obs. 1 hane Göransberg och Kättilstorp 24.4 (Jan-Olof Berlin och Martin Oomen). 1 ex Nedre Bergsgatan, Jönköping 15.9 (Magnus Blom).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Första och sista obs. 1 hane Visingsö hamn 9.5 (Rüdiger Kasche). 1 ex spel Västanå 14.6 (Håkan Åberg). Det bör ha varit ca 12 sjungande hanar under denna period

som fördelas på Visingsö 3, Västanå 2-3, Strömsberg 2 samt Riddersberg, Häggeberg, Lundtorp och Råbyskogen 1 ex vardera.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Första och sista obs. 1 hane Oset Huskvarna 14.3 (Johannes Rydström, Thomas Hultquist). 1 ex Gränna värmeverk 24.9 (Martin Widén). **Häckning.** Åtminstone en bör ha skett i vo då 1 hona och 3 1K fåglar sågs vid Munksjöfabriken 20.6 (Sören Nilsson).

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

2 honor rastade på fälten V Gränna kyrkogård 26.3 (Martin Widén m fl). 1 honfärgad rastade Landsjön 15.4 (Anders Berlin m fl). 1 2K hane rastade Ubbarps mader 24.4 (Thomas Rostedt). Fynd 10-12 det 4:e för Landsjön. Var och när kommer 1:a häckningen?

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Första och sista obs. 1 hane Rökinge, Visingsö 1.4 (Susanne Berglund). 1 ex Torp, Visingsö 16.10 (Rüdiger Kasche).

Strömstare *Cinclus cinclus*

Häckning. Matning av 1 unge konstaterad Tabergsån, Taberg 27.5 (Petter Lönn). Från mitten av mars t.o.m. juli finns rapporter om möjlig häckning från ytterligare 5 lokaler. **Föråret.** Från 1.1-30.3 finns noteringar från minst 15 lokaler. **Senåret.** 4.11-30.12 sågs den på 8 lokaler.

Forsärla *Motacilla cinerea*

Forsärlan är väl spridd på lämpliga häcklokaler i vo. Arten övervintrar även de flesta år vid främst Simsholmens reningsverk vid Munksjön.

Sädesärla *Motacilla alba*

Första och sista obs. 1 ex Gränna hamn och 1 ex Erstadkärret 19.3 (Martin Widén). 1 ex Simsholmen 4.11 (Erik Bergman m fl).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

1 ex str S Gränna 2.9 (Martin Widén). 1 ex str S Lekeryd 5.9 (Toni Hermansson). 2 ex str S Gränna 9.9 (Martin Widén). 1 ex rastade Tranebo 16.9 (Jan Blomqvist). 1 ex rastade norra udden Visingsö 16.9 (Martin Oomen, Håkan Ydregården). 1 ex str S Tranebo 26.9 (Daniel Steen).

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Vår. Sträckperiod 19.3-19.4 9 ex sågs på Visingsö och 1 i Gränna.

Höst. Sträckperiod 10.9-28.10. Under september sågs 15-20 ex och oktober 5 ex. Bästa lokalerna för arten är Visingsö, Jönköpings hamn, Gränna hamn, Svedudden och Branstorp hamn.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Första och sista obs. 1 ex sjöng Trånghalla 15.5 (Bo Ahnström). 1 ex sjöng Röttle 7.7 (Magnus Blom). **Trolig häckning** i området Girabäcken-Narbäcken med några par samt möjligen även något par i området söder Gränna. Tillfällig på ytterliga 7 lokaler.

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

1 ex lockläte Hökhults hage, Hovslätt 2.9 (Fredrik Litsgård). 3 ex str Vista kulle 13.10 (Håkan Ydregården). 1 ex str Vista kulle 17.10 (Daniel Steen).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

1 ex str Yngsåsmossen, Järnsås 1.10 (Martin Oomen, Michael Andersson). 2 ex rastade Haraldsgården, Visingsö 13.11 (Rüdiger Kasche).

Snöspurv *Plectrophenax nivalis*

Höga antal. 25 ex str N Landsjön 1.4 (Håkan Ydregården). 21 ex str N Lönnemålen, Gränna 2.4 (Martin Widén). 30 ex rastade Gränna 29.10 (Martin Widén). 55 ex passerade Kumlaby, Visingsö (Håkan Ydregården).

***Ortolansparv** *Emberiza hortulana*

1 ex str N Solhöjden, Kleven 4.5 (Martin Widén). 1 ex hördes Tokeryd, Ölmstad 6.6 (Martin Widén).

Mindre flugsnappare, foto Martin Widén.

Rosenfink, foto Martin Widén.

Fenologi 1911-2023

Jan Blomqvist

Eller som vi i dagligt tal säger ”när anländer fåglarna på våren och när försvinner de på hösten från verksamhetsområdet”. Ibland är det ju också omöjligt att veta om en morkulla i februari (en månad tidigare än normal ankomst) är en övervintrare eller en rekordtidig fågel. Denna problematik gäller för flera arter som vissa gynnsamma år övervintrar. Även en felaktig artbestämning kan ställa till i statistiken under lång tid t ex felbestämning av ängs- och trädpiplärka eller felaktig lätesbestämning av mindre hackspett som är en stannfågel och göktyta som är en genuin flyttfågel.

På klubbens hemsida under fliken LISTOR, Fenologi, hittar man det historiskt unika materialet för ankomstdatum för 52 arter som Knut von Essen började notera redan 1911. Av de 40 arter som vi nu följer i tabellen nedan avviker i år nedanstående från det normala. Normal ankomsttid står för den period en art brukar noteras första datum sammanvägt under åren 2000 - 2018. Här nedan har jämförts mot första datumet i spannet för tidigare än normalt och sista för senare än normalt +/-2 dagar. Första och sista datum i tabellen nedan kan i några fall innehålla + tecken samt en siffra som talar om att arten detta datum setts x antal gånger före sist angivna år. Vill man t ex se första året då lövsångaren sågs den 11.4 söker man på vår **hemsida** fliken **fenologi** börjar med att söka genom åren 2011-2023 och fortsätter bakåt med 1997-2010 och finner att det var 2009.

Rekordtidiga i år. Gravand -8 dagar, Strandskata -16 dagar.

Tidigare än 2 dagar före första datum i normal ankomsttid. Trana -8, stenskvätta -6, ärtsångare -5, gransångare -3.

Rekordsena. Fiskgjuse 4.11 +4.

Senare än 2 dagar efter sista datum i normal ankomsttid. Storspov +12

Normal ankomsttid. Gäller för övriga 33 arter på listan.

Första och sista datum i vo för ett urval fågelarter				
Art	Tidigaste Datum	Normal ankomst	Över- vintrar	Senaste datum
Gravand	13.2.2023	1-14.3	Några	2.11.2000
Bivråk-	27.4 2008	4-8.5	Nej	2.10.2021+1
Fiskgjuse	13.3.2017	26-30.3	Nej	4.11 2023
Trana	9.2.1992	3-7.3	Några	31.12.2020+2
Strandskata	16.2.2023	14-18.3	Nej	15.11.1969
Ljungpipare	15.2.2020	20.2-15.3	Några	31.12.2006
Tofsvipa	–	1.2-1.3	Några	25.12.2011
Enkelbeckasin	2.3.2012	17-21.3	Nej	31.12.2006
Morkulla	–	1-20.3	Några	31.12.2000
Storspov	5.3.1961	18-22.3	Nej	1.11.1980
Skogssnäppa	16.3.2012	25-29.3	Nej	23.10.2002
Grönbena	13.4.2016	18-22.4	Nej	8.10.1995
Drillsnäppa	24.3.1993	18-22.4	Nej	15.10.2017
Fisktärna	3.4.2005	13-17.4	Nej	23.10.2011+1
Gök	23.4.2020	1-5.5	Nej	22.10.2006
Tornseglare	19.4.2013	4-8.5	Nej	7.11.1984
Göktyta	11.4.2012	18-22.4	Nej	9.9.2013
Sånglärka	–	1.2-1.3	Ofta	
Backsvala	10.4.2016	20-24.4	Nej	10.10.1971
Ladusvala	30.3.2015+1	10-14.4	Nej	9.11.1977
Hussvala	8.4 2016	18-22.4	Nej	12.11.2000
Trädpiplärka	10.4 2006	15-19.4	Nej	5.11.1995
Sädesärta	–	20-24.3	Flera	13.12.2020
Rödstjärt	12.4.2014	21-25.4	Ett	31.10.2009
Buskskvätta	16.4.2020	22-26.4	Nej	26.10.2019
Stenskvätta	28.3.2010	7-11.4	Nej	8.11.2014
Taltrast	6.3.2020	16-20.3	Några	27.12.2009

Sävsångare	24.4.2011	28-2.5	Nej	31.10.2003
Rörsångare	22.4.2011	27-1.5	Nej	28.11.1982
Härmsångare	4.5.2012	8-12.5	Nej	1.9.2002
Ärtsångare	15.4.2018	28-2.5	Nej	10.12.2000
Törnsångare	27.4.2009	29-3.5	Nej	6.10.2020
Trädgårdssång.	28.4.2008	1-5.5	Nej	29.10.1966
Grönsångare	16.4.2007	20-24.4	Nej	8.9.1986
Gransångare	–	25.3-7.4	Några	29.11.1998
Lövsångare	11.4.2020+1	13-17.4	Nej	26.10.2014
Svartvit flug.	11.4.2005	19-23.4	Nej	21.9.1990
Törnskata	29.4.2018	8-12.5	Nej	29.9.2022
Hämpling	11.2.2018+1	15.2-10.3	Några	31.12.1962
Rosenfink	3.5.1987	14-18.5	Nej	19.9.1981

Bacsvála matar hungrig unge, foto Jarl Strömbom.

Sjöfågelsträcket genom södra Vättern 2023

Jan Blomqvist

Vi har systematiskt följt höststräckande sjöfåglar genom södra Vättern i 34 år. Det är främst Vidablick och Abisko och Vista kulle som är huvudlokalerna, men kan man utesluta dubbelräkning från mycket närbelägna lokaler <2km har dessa inkluderats. Därför är det viktigt att man anger tidsperioden för rapporterade fåglar.

Totalt under de 34 åren har vi registrerat 1.021.658 individer. Det ger ett medeltal på ca 30.000 ex per år. De två dominerande arterna är skrattnås med ca 253.000 och högsta notering 38.000, år 2020. Bläsanden på andra plats med ca 182.000 med bästa år 1992 med 13.000 ex. Den högsta årsnoteringen är från 2020 med ca 80.000 individer. En stor dag var den 29.8 kl 10.35 då 14 storskarvar sträckte förbi Vidablick där den 13:e fågeln blev den miljonte fågeln. På plats för denna historiska händelse var PerJonas Andersson, Håkan Ydregården och Jan Blomqvist.

I år har bevakningen varit lägre än de fyra föregående åren och ger en årssumma strax över medel. Men lägre bevakning är inte hela förklaringen till en något lägre årssumma, utan troligen har även vädret under hösten spelat stor roll. Främst kanske detta illustreras av mycket magert resultat för skrattnås som i år endast kom upp i ca 5.000 ex det kan jämföras med en dags summa på 8.000 år 2020. Även bläsand, den andra nyckelarten, hamnar 50% under medel. Ser man till artgrupper blir bilden lite förenklat som följer. Gäss: Sädgås över och grågås och vitkindad gås mycket över medel. Prutgås sågs med endast 4 ex i år, detta har noterats 5 år tidigare med så låga antal. Sim- och dykänder: Kricka är enda anden över medel. Storskarv: Till 2001 sträckte mindre än 1.000 per år, arten nådde toppnotering 2013 med 8.760 ex. Årets notering blev lite över medel. Vadare: Alla under medel utan kustpipare. Kustlabb är numera enda labben vi har med i statistiken, årets antal är 30% av medeltalet som har sjunkit varje år sedan 2014, vilket var senaste året med högt antal då 85 ex passerade södra Vättern. Dvärgnås under medel, skrattnås se ovan. Tärnor: Fisktärna under och silvertärna över medel.

Utöver arterna som vi statistiskt följer har vi även noterat bläsgås 1, spetsbergsgås 134, mindre sångsvan 9, gravand 3, snatterand 6, bergand 3, ejder 24, alfågel 16, sandlöpare 12, tretåig nås 12, fisknås 2.765, svarttärna 21, fjälllabb 3, gråhäger 118, ägretthäger 14. Mest glädjande var dock Vidablicks andra storlabb och den 5:e i vo. Den första storlabben sågs 2003.

Sjöfågelsträcket i södra Vättern 1990 - 2023						
Jan Blomqvist						
	1990 -	2023		2023		
	Totalt	Medel	Totalt	Bästa	Högst	Sträck
	antal	antal	antal	datum	antal	period
Sädgås	28 288	832	981	19.10	435	18.10-26.11
Grågås	98 270	2 890	9 916	8.10	1 740	08.07-16.11
Vitkindad gås	52 011	1 530	4 448	19.10	715	15.10-16.11
Prutgås	19 744	581	4	16.10	4	16.10
Bläsand	182 275	5 361	2 602	18.09	428	08.07-22.11
Kricka	38 993	1 147	1 327	18.08	790	17.06-24.10
Stjärtand	23 167	681	622	1.11	139	18.08-05.11
Skedand	1 463	43	33	18.9	21	18.08-03.10
Sjööorre	72 964	2 146	1 381	18.8	273	24.07-23.11
Svärta	29 442	866	720	18.9	226	07.08-16.11
Storskarv	63 799	1 876	2 103	18.8	288	08.07-26.11
Strandskata	15 073	443	351	14.8	76	11.07-22.10
Kustpipare	7 136	210	316	11.8	188	24.07-04.10
Kustsnäppa	9 077	267	64	17.9	30	24.07-18.09
Kärrensäppa	20 273	596	248	18.8	45	09.07-30.09
Myrspov	24 771	729	190	11.8	140	24.07-12.08
Småspov	2 332	69	46	9.7	9	09.07-07.09
Storspov	4 209	124	46	23.8	8	23.06-07.09
Kustlabb	967	28	9	18.8	3	07.08-18.09
Dvärgmås	3 205	94	26	16.10	6	24.07-01.11
Skrattmås	253 189	7 447	5 245	17.8	1 620	08.07-27.11
Fisktärna	64 997	1 912	1 040	13.8	192	08.07-18.09
Silvertärna	6 013	177	328	24.7	84	08.07-12.11
S:a	1 021 658	30 049	32 046			

Högsta års- och dagsnoteringar i Vättersträcket 1990-2023

Art	År	Antal	Bästa dag	Antal
Sädgås	1994	2.644	2.11 1994	1.106
Grågås	2013	10.001	27.10 2000	4.988
Vitkindad gås	2019	11.288	15.10.2019	3.479
Prutgås	1992	3.796	29.9 1992	2.900
Bläsand	1991	13.600	29.9 2022	5.139
Kricka	2020	2.220	18.8 2023	790
Stjärtand	1995	2.540	1.9 1995	1.072
Skedand	1991	143	31.8 1997	85
Sjööorre	2022	4.678	11.9 2008	1.778
Svärta	1992	1.932	11.9 2011	826
Storskarv	2013	8.760	9.9 2008	766
Strandskata	2014	1.080	16.8 1991	361
Kustpipare	1993	1.456	4.8 1993	451
Kustsnäppa	1995	1.518	21.7 1995	1.159
Kärrensäppa	1991	2.300	19.7 2009	686
Myrspov	2009	3.971	23.7 2009	1.363
Småspov	2010	231	21.7 1995	73
Storspov	2010	372	15.8 2015	163
Bredstjärtad labb	1991	73	22.9 1991	10
Kustlabb	1991	150	22.9 2014	55
Fjälllabb	1994	48	3.9 2007	26
Dvärgmås	1998	381	30.9 2020	171
Skrattmås	2020	38.179	12.7 2020	8.032
Fisktärna	1992	9.211	14.8 1992	880
Silvertärna	2022	1.479	26.7 2022	673

